

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS 2015 METAMS

I. ĮVADAS

1. Bendra informacija

Siekiant efektyvesnio socialinių paslaugų organizavimo ir teikimo, remiantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 13 straipsnio 3 punktu, savivaldybė kasmet sudaro ir tvirtina socialinių paslaugų planą. Socialinių paslaugų planavimas rajono savivaldybėje – būtinybė nuosekliai ir veiksmingai planuoti socialines paslaugas rajone, stengtis padaryti jas kaip galima tikslesnes, labiausiai atitinkančias susiformavusios vietos bendruomenės lūkesčius ir efektyviai sprendžiančias iškilusias socialines problemas. Tai būtina priemonė siekiant strateginių rajono plėtros tikslų. Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų planas (toliau – planas) 2015 metams parengtas, vadovaujantis:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1132 „Dėl Socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“.

2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104 „Dėl Socialinių paslaugų plano formos ir Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“.

Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų plano tikslai atitinka Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos tikslą: „Siekti efektyvios socialinės apsaugos bei užtikrinti socialiai pažeidžiamų gyventojų grupių socialinę integraciją“. Jis yra orientuotas į šeimos stiprinimą, skurdo bei socialinės atskirties mažinimą. Socialinių paslaugų planas atitinka Šiaulių rajono savivaldybės strateginės plėtros plano 2011–2017 metams tikslus ir veiklos priemones, kurias įgyvendinus, pagerės neįgalųjų bei senyvo amžiaus asmenų, vaikų netekusių tėvų globos bei asmenų, patyrusių socialinę riziką, integracija į visuomenę.

Identifikuojant Šiaulių rajono savivaldybės pagrindines socialines problemas, vadovautasi Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbiamais duomenimis, Šiaulių teritorinės darbo biržos, Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių ir įstaigų, kitų įstaigų bei organizacijų, teikiančių socialines paslaugas, pateikta informacija.

2. Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslas

Pagrindinis socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslas – patenkinti asmens gyvybinius poreikius ir sudaryti žmogaus orumo nežeminančias gyvenimo sąlygas, kai žmogus pats nepajėgia to padaryti, grąžinti asmenims gebėjimą pasirūpinti savimi ir integruotis į visuomenę. Bendrieji tikslai ir socialinių paslaugų teikimo organizavimas turi būti orientuoti į:

- gerai suplanuotus, realius bendruomenės poreikius ir finansines galimybes atitinkančius ir visoms (ypač labiausiai pažeidžiamoms) socialinės rizikos grupėms prieinamas socialines paslaugas kaip socialinės atskirties mažinimo veiksnį;

- socialinių paslaugų dekoncentraciją ir decentralizaciją, labiau į šią veiklą įtraukiant nevyriausybines organizacijas, skatinant paslaugų teikėjų konkurenciją;

- persiorientavimą nuo stacionarių link diversifikuotų, kokybiškų ir kompleksiškai teikiamų nestacionarių socialinių paslaugų teikimo;

- į prevenciją, socialinės paramos gavėjo savarankiškumą;

- pagalbos į namus paslaugų apimtys seniems ir neįgaliesiems asmenims bei socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas namuose socialinės rizikos šeimoms ir jose gyvenantiems vaikams teikimo didinimą.

3. Socialinių paslaugų plano rengėjai

1 lentelė

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Darbovietė	Pareigos
1.	Irena Simanauskienė	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius	Vedėja
2.	Silva Timinskienė	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius	Vedėjo pavaduotoja
3.	Inga Baranauskė	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius	Vyresnioji specialistė
4.	Aldona Šidlauskienė	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Būhalterinės apskaitos skyrius	Vyresnioji buhalterė
Rengiant planą dalyvavo:			
1.	Aldona Laukienė	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrius	Vedėja
2.	Irena Laurinaitienė	Šiaulių rajono savivaldybės Socialinių paslaugų centras	Direktorė

II. BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Savivaldybės socialinės ekonominės ir demografinės situacijos įvertinimas

4.1. Šiaulių rajono savivaldybės gyventojų skaičius ir sudėtis

2 lentelė

Eil. Nr.	Rodiklis	Gyventojų (šeimų) skaičius	
		2014 m.	2015 m.
1.	Gyventojų skaičius (metų pradžioje), iš jų:	42197	42197
1.1.	<i>mieste</i>	11409	11409
1.2.	<i>kaime</i>	30788	30788
2.	Iš bendro gyventojų skaičiaus:		
2.1.	<i>pensinio amžiaus gyventojai</i>	9837	9837
2.2.	<i>suaugę asmenys su negalia</i>	-	-
2.3.	<i>vaikai</i>	8010	8010
2.4.	<i>vaikai su negalia</i>	312	297
2.5.	<i>socialinės rizikos vaikai</i>	39	128
3.	Socialinės rizikos šeimos	170	168
3.1.	<i>vaikų skaičius jose</i>	369	347
4.	Globojamų vaikų skaičius, iš jų:	314	337
4.1.	<i>vaikai globojami šeimynose</i>	36	39
4.2.	<i>vaikai globojami šeimose</i>	189	199
4.3.	<i>institucinė vaikų globa, iš jų:</i>	89	99
4.3.1.	<i>savivaldybės globos įstaigose</i>	69	69
4.3.2.	<i>valstybinėse globos įstaigose</i>	12	11
4.3.3.	<i>kitų savivaldybių globos įstaigose</i>	8	19

(Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius, Vaikų teisių apsaugos skyrius bei Statistikos departamento duomenys)

4.2. Gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygojantys veiksniai

Socialinių paslaugų poreikis ir socialinių paslaugų tinklo kūrimas priklauso nuo išorinių ir vidinių veiksnių.

Išoriniai veiksniai. Socialinių paslaugų poreikio tinklo plėtojimui įtakos turi politiniai veiksmai ir pokyčiai, veikiančys socialinės apsaugos politiką Lietuvoje, Lietuvos Respublikos įstatymai, Vyriausybės nutarimai ir kiti teisės aktai, reglamentuojantys socialinę apsaugą. Socialinių paslaugų įstatymu didelis dėmesys skiriamas socialinių paslaugų infrastruktūrai, efektyvesniam socialinės globos organizavimui, paslaugų kokybei ir kt. Socialinių paslaugų planavimo objektas yra socialinės paslaugos, kurias savivaldybė planuoja savo teritorijos gyventojams ir kurių teikimą finansuoja iš savo biudžeto bei valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams.

Vidiniai veiksniai. Ekonominiu požiūriu Šiaulių rajonas turi keletą strateginių pranašumų: gera geografinė padėtis, jis supa vieną iš didžiausių Lietuvos miestų, turinčių ekonominio – socialinio vystymosi potencialą, miestą kertantys ar netoli jo praeinantys strategiškai svarbūs keliai – ne tik yra svarbus bendrosios infrastruktūros elementas, bet ir gali būti rajono ekonominės veiklos traukos centru.

Kaip ir kitų šalies savivaldybių, Šiaulių rajono savivaldybės gyventojų socialinių paslaugų poreikį sąlygoja panašūs veiksniai: visuomenės senėjimas, negalia, emigracija, socialinė rizika, nedarbas.

Visuomenės senėjimas. Lietuvoje kaip ir visose ES valstybėse narėse kasmet vis didesnę visuomenės dalį sudaro pagyvenę, t. y. 60-ties metų ir vyresnio amžiaus žmonės. Spartūs amžiaus struktūros pokyčiai turi įtakos naujų socialinių problemų atsiradimui.

Savivaldybės pagal demografinį senatvės koeficientą

3 lentelė

Savivaldybė	Rodiklis
Akmenės r.	149
Joniškio r.	138
Kelmės r.	157
Pakruojo r.	133
Radviliškio r.	132
Šiaulių m.	126
Šiaulių r.	129

(Šaltinis: Statistikos departamento 2013 metų duomenimis)

2014 metų pradžioje rajone buvo 9837 pensinio amžiaus gyventojai. Jie sudarė 23 proc. bendro gyventojų skaičiaus Šiaulių rajone. Santykinė pensinio amžiaus gyventojų dalis yra didesnė už regiono vidurkį ir daug mažesnė už šalies vidurkį.

Pensinio amžiaus gyventojų skaičius 2011–2013 m.

4 lentelė

Metai	Pensinio amžiaus gyventojų skaičius Šiaulių r.		Pensinio amžiaus gyventojų skaičius Šiaulių regione		Pensinio amžiaus gyventojų skaičius Lietuvoje	
	Bendras sk.	Proc.	Bendras sk.	Proc.	Bendras sk.	Proc.
2011 m.	9 913	14,33	69 164	10,32	669 986	21,95
2012 m.	9 936	14,34	69 281	10,29	673 010	22,41
2013 m.	9 837	14,41	68 257	10,23	667 102	22,45

(Šaltinis: Statistikos departamento 2013 metų duomenimis)

Dažniausiai senyvo amžiaus asmenims reikalingos pagalbos namuose, socialinės globos bei transporto paslaugos.

Negalia. Tai dar viena labiausiai pažeidžiamų asmenų grupė, reikalaujanti pagalbos. Įgyvendinant neįgaliųjų socialinės integracijos tikslus, svarbu teikti paslaugas neįgaliesiems ir jų šeimoms, užtikrinti lygias galimybes jiems dalyvauti visose gyvenimo srityse. Neįgaliųjų skaičius kasmet nežymiai kinta. Daugėja pensinio amžiaus asmenų, kuriems nustatomas specialiųjų poreikių lygis. 2014 metais šis poreikis nustatytas 530 asmenų, iš jų: 402 – didelis specialiųjų poreikių lygis ir 128 – vidutinis specialiųjų poreikių lygis. Negalia sąlygoja poreikį pagalbos į namus, socialinės globos, transporto organizavimo paslaugoms, aprūpinimą techninės pagalbos priemonėmis, būsto pritaikymą neįgaliųjų poreikiams ir kitoms paslaugoms.

Alkoholio, narkotinių, psichotropinių ir kitų medžiagų vartojimas. Šis veiksnys lemia vaikų, suaugusių asmenų ir šeimų priskyrimą socialinės rizikos grupei. Socialinėmis paslaugomis (tokiomis kaip socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, intensyvi krizių įveikimo pagalba ir kt.) galima sumažinti neigiamas socialinių problemų pasekmes vaikams ir šeimoms, socialinės rizikos suaugusiems asmenims bei užkirsti kelią šių problemų atsiradimui. Asmenims, vartojantiems alkoholi, narkotines, psichotropines ir kitas medžiagas, itin tikslingos psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigų paslaugos, psichosocialinė pagalba.

Socialinių įgūdžių stoka. Socialinės rizikos šeimose stokojama socialinių įgūdžių auklėjant vaikus. Vaikai, augę socialinės rizikos šeimose, dažnai mėgdžioja tėvų asocialų gyvenimo būdą. Socialinės rizikos grupei priskiriamiems suaugusiems asmenims, dažniausiai turintiems įvairių priklausomybių, taip pat trūksta socialinių įgūdžių. Daugelis vaikų, netekusių tėvų globos ir praradusių galimybę gyventi šeimoje, irgi susiduria su šia problema. 2014 metų pabaigoje rajone buvo 168 socialinės rizikos šeimos, kuriose augo 347 vaikai.

Socialinės rizikos šeimų skaičius rajone 2010–2014 m.

5 lentelė

	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Sos. rizikos šeimų skaičius	165	177	171	170	168
Soc. rizik. šeimose augančių vaikų skaičius	393	403	374	369	347

(Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrius)

Socialinės rizikos šeimų skaičiaus kaita rajone paskutiniuosius tris metus labai minimali, išlieka beveik tame pačiame lygmenyje. Šiek tiek didesnė buvo 2011 metais. Skaičiaus kitimą sąlygoja įvairūs reiškiniai – vienas jų – šeimų migravimas tarp savivaldybių. Socialinės rizikos šeimose esamų problemų nesprendimas priverčia jas keisti gyvenamąją vietą. Dažnai tai laikinas reiškinys, kuris didina rizikos šeimų skaičių savivaldybėje.

2014 metais Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus duomenimis, Šiaulių rajono savivaldybėje tėvų globos netekusių vaikų buvo 337, iš jų: institucinė globa nustatyta 99 vaikams, šeimynose – 39 vaikams, šeimose – 199 vaikams.

Socialinės rizikos šeimos patiria gausybę problemų. Viena iš jų – konfliktai šeimoje, o neretai ir smurtas. Šeimyninių santykių nestabilumas daro įtaką šiose šeimose augantiems vaikams – jie neturi tinkamų sąlygų pozityviai socializacijai. Teikiant socialines paslaugas, prisidedama prie smurto šeimoje mažinimo.

Egzistuojantis nusikalstamumas didina ir socialinės rizikos grupėms priskiriamų vaikų ir suaugusiųjų skaičių. Taikant efektyvius socialinio darbo metodus bei teikiant socialines paslaugas

šioms asmenų grupėms, galima prisidėti prie nusikalstamumo mažinimo, nuteistųjų reintegracijos į visuomenę, prosocialaus nusikaltimus atlikusiųjų elgesio skatinimo.

Taigi, socialinės paslaugos, orientuotos į socialinių įgūdžių didinimą, socialinės rizikos šeimoms, vaikams bei socialinės rizikos asmenims tampa vis aktualesnės.

Kol kas išlieka nestacionarių socialinių paslaugų poreikis šeimoms ir jose augantiems vaikams. Rajone trūksta dienos centrų prie seniūnijų, išskyrus Kuršėnų miestą ir Ginkūnų seniūniją, kuriose veiklą vykdo po vieną dienos centrą, pagalbos šeimai centrų, kuriuose turėtų būti teikiamos vaikų priežiūros ir užimtumo dienos metu paslaugos, psichologo paslaugos vaikams ir tėvams kartu, šeimos problemų sprendimo įgūdžių ugdymas, teisinė pagalba ir kt.).

4.3. Kiti rodikliai.

Vertinant socialinių paslaugų poreikį gyventojams taip pat svarbu atsižvelgti ir į demografinius bei ekonominius rodiklius.

Nedarbas. Nedarbas – viena pagrindinių emigracijos priežasčių. Augant nedarbiui, paprastai auga ir emigracijos mastas. Tuomet, kaip jau buvo minėta, auga vyresnio amžiaus rajono gyventojų poreikis socialinėms paslaugoms. Šiaulių rajono teritorinės darbo biržos Šiaulių skyriaus duomenimis nuo 2014 metų pradžios buvo įregistruoti 3507 bedarbiai, iš jų: moterų – 1136 (52 proc. visų bedarbių), vyrų – 1030 (48 proc. visų bedarbių). Iš viso nuo metų pradžios įdarbinti 2224 asmenys, iš jų: pagal neterminuotas darbo sutartis nuo metų pradžios – 1660 asmenų, pagal terminuotas darbo sutartis nuo metų pradžios – 564 asmenys. Į aktyvios darbo rinkos politikos priemonės nuo metų pradžios nusiųsti 675 asmenys, veiklą pagal verslo liudijimą vykdė 62 asmenys.

Migracija. Analizuojant gyventojų migraciją, remiamasi Statistikos departamento duomenimis, kurie fiksuoja tik registruotas migracijos duomenis. Šie duomenys skiriasi nuo realaus gyventojų judėjimo. 2013 metais iš Lietuvos išvyko 40,4 tūkst. gyventojų, atvyko – 23,7 tūkst. Per 2001-2014 metų laikotarpį gyventojų skaičius Lietuvoje sumažėjo 15,56 proc. (nuo 3 486 998 iki 2 949 459). Gyventojų skaičius rajone kaip ir visoje Lietuvoje taip pat toliau mažėja. 2014 m. rajone gyveno 42197 žmonės (duomenys apie migraciją 2014 metais neskelbiami), kai 2010 metais rajone jų buvo 49199.

Šiaulių rajono gyventojų migracija 2010–2014 m.

6 lentelė

	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.
Atvykusieji	932	1319	1474	1541
Išvykusieji	2886	2269	1887	1855
Migracijos saldo	-1954	-950	-413	-314

(Šaltinis: statistikos departamentas)

Natūrali gyventojų kaita ir migracija yra du pagrindiniai demografiniai rodikliai, nurodantys gyventojų skaičiaus pokytį. Daugiausia emigruoja jauni darbingo amžiaus žmonės. Vykstantis gyventojų senėjimo bei išvykstančių darbingo amžiaus gyventojų procesas skatina socialinių paslaugų poreikio augimą.

5. Esamos socialinių paslaugų infrastruktūros savivaldybėje analizė

Pagrindinė socialinių paslaugų organizatorė yra Savivaldybė. Socialinių paslaugų tinklą rajone sudaro stacionarios ir nestacionarios paslaugų įstaigos. Paslaugas rajone teikia biudžetinės, viešosios įstaigos, privačios įstaigos, seniūnijos ir nevyriausybinių organizacijų. Informacija apie organizuojamų ir teikiamų socialinių paslaugų infrastruktūrą pateikta 3 lentelėje.

Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų infrastruktūros analizė

7 lentelė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas*	Vietų (gavėjų) skaičius **	
				Iš viso	Iš jų finansuojamų savivaldybės
1.	Socialinės globos namai				
1.1.	Socialinės globos namai seniems ir neįgaliesiems asmenims	Akmenės rajono socialinių paslaugų namai	Biudžetinė įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	120	1
		Aukštelkės socialinės globos namai	Biudžetinė įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	255	6
		UAB „Sagera“ Beržėnų senjorų namai	Uždaroji akcinė bendrovė (privatus juridinis asmuo)	35	14
		Gerontologijos ir reabilitacijos centras	Biudžetinė įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	210	-
		Jurdaičių socialinės globos namai	Biudžetinė įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	300	-
		Lietuvos krikščioniškas labdaros ir gailėstingumo fondas „Samarija“ (iki 06 01)	Asociacija (viešasis juridinis asmuo)	15	5
		Linkuvos socialinės globos namai	Biudžetinė įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	300	1
		Skemų socialinės globos namai	Biudžetinė įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	380	1
		Specialieji socialinės globos namai „Tremtinių namai“	Biudžetinė įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	80	1
		Suvalkijos socialinės globos namai	Biudžetinė įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	211	-
		UAB „Senjorų namai“	Uždaroji akcinė bendrovė (privatus juridinis asmuo)	19	1
		Utenos socialinės globos namai	Biudžetinė įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	290	1
		Veisiejų socialinės globos namai	Biudžetinė įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	135	2
		VšĮ Smalininkų senjorų namai	Viešojo įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	25	1
		VšĮ Respublikinės Šiaulių ligoninės Psichiatrijos klinika	Viešojo įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	2	1
		VšĮ „Rietavo parapijos senelių globos namai“	Viešojo įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	64	-
VšĮ „Senelių namai“	Viešojo įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	20	3		

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas*	Vietų (gavėjų) skaičius **	
				Iš viso	Iš jų finansuojamų savivaldybės
		<i>Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namai</i>	<i>Biudžetinė įstaiga (viešasis juridinis asmuo)</i>	230	1
		<i>Zarasų socialinės globos namai</i>	<i>Biudžetinė įstaiga (viešasis juridinis asmuo)</i>	220	1
1.2.	Socialinės globos namai vaikams ir jaunimui su negalia	<i>Ventos socialinės globos namai</i>	<i>Biudžetinė įstaiga (viešasis juridinis asmuo)</i>	200	-
1.3.	Socialinės globos namai vaikams	<i>Kuršėnų vaikų globos namai</i>	<i>Biudžetinė įstaiga (viešasis juridinis asmuo)</i>	60	41
2.	Šeimynos				
2.1.	<i>Balčiūnų šeimyna „Aušrinė“</i>		<i>Šeimyna (viešasis juridinis asmuo)</i>	12	12
2.2.	<i>Kairių šeimyna „Giliukas“</i>		<i>Šeimyna (viešasis juridinis asmuo)</i>	12	12
2.3.	<i>Volosovų šeimyna „Fiesta“</i>		<i>Šeimyna (viešasis juridinis asmuo)</i>	12	15
3.	Laikino gyvenimo namai				
3.1.	<i>VšĮ „Senolių namai“ Krizių centras socialinės rizikos šeimoms</i>		<i>Viešojo įstaiga (viešasis juridinis asmuo)</i>	12	-
4.	Dienos socialinės globos centrai				
4.1.	<i>VšĮ „Senolių namai“ Dienos socialinės globos centras</i>		<i>Viešojo įstaiga (viešasis juridinis asmuo)</i>	20	-
4.2.	<i>VšĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“</i>		<i>Viešojo įstaiga (viešasis juridinis asmuo)</i>	24	8
5.	Savarankiškai gyvenimo namai				
5.1.	<i>VšĮ „Senolių namai“ savarankiško gyvenimo namų padalinys</i>		<i>Viešojo įstaiga (viešasis juridinis asmuo)</i>	15	2
6.	Socialinės priežiūros centrai				
6.1.	<i>Šeimos paramos centras – VšĮ „Senolių namai“ Krizių centras socialinės rizikos šeimoms</i>		<i>Viešojo įstaiga (viešasis juridinis asmuo)</i>	2 šeimos vienu metu	-
6.2.	<i>Lietuvos krikščioniško fondo Ginkūnų vaikų dienos centras</i>		<i>Asociacija (viešasis juridinis asmuo)</i>	20	8
6.3.	<i>Vaikų dienos centras „Vaikystės spalvos“ Kuršėnų mieste</i>		<i>Asociacija (viešasis juridinis asmuo)</i>	20	-
6.4.	<i>Šiaulių rajono savivaldybės administracijos struktūrinis padalinys – seniūnijos (socialinės priežiūros paslaugų teikimas socialinės rizikos šeimoms auginančioms vaikus ir socialinės rizikos asmenims)</i>		<i>Biudžetinė įstaiga (viešasis juridinis asmuo)</i>	168	168
7.	Bendruomeninės socialinės paslaugos neįgaliesiems				
7.1.	<i>Šiaulių rajono neįgaliųjų draugija</i>		<i>Asociacija (viešasis juridinis asmuo)</i>	239	-
7.2.	<i>Kuršėnų miesto ir Šiaulių rajono žmonių, sergančių cukriniu diabetu, klubas „Venta“</i>		<i>Asociacija (viešasis juridinis asmuo)</i>	50	-
7.3.	<i>Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugijos Šiaulių rajono skyrius</i>		<i>Asociacija (viešasis juridinis asmuo)</i>	52	-

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas*	Vietų (gavėjų) skaičius **	
				Iš viso	Iš jų finansuojamų savivaldybės
7.4.	Šiaulių rajono neįgaliųjų draugijos sporto klubas „Atgaiva“		Asociacija (viešasis juridinis asmuo)	21	-
7.5.	Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Šiaulių rajono Viltis“		Asociacija (viešasis juridinis asmuo)	69	-
7.6.	VšĮ „Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba“ (Kuršėnų užimtumo kambarys)		Asociacija (viešasis juridinis asmuo)	21	-
7.7.	Šiaulių rajono išsėtinės sklerozės draugija		Asociacija (viešasis juridinis asmuo)	32	-
7.8.	Aukštelkės specialiosios olimpiados klubas		Asociacija (viešasis juridinis asmuo)	25	-
7.9.	VšĮ „Šiaulių ir Tauragės regionų aklųjų centras“		Viešojo įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	55	-
7.10.	Lietuvos neįgaliųjų draugija		Asociacija (viešasis juridinis asmuo)	40	-
7.11.	Šiaulių miesto aklųjų ir silpnaregių sporto klubas „Perkūnas“		Asociacija (viešasis juridinis asmuo)	94	-
7.12.	VšĮ Šiaulių kurčiųjų reabilitacijos centras		Viešojo įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	50	-
7.13.	Šiaulių miesto neįgaliųjų klubas „Dvasinė šiluma“		Asociacija (viešasis juridinis asmuo)	19	-
7.14.	VšĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“		Viešojo įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	24	24 pagal projektą
8.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos (socialinių paslaugų centras ir kt.)				
8.1.	Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras		Biudžetinė įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	237	237
8.2.	VšĮ Pirminės sveikatos priežiūros centro Meškuičių palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė (globos skyrius)		Viešojo įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	24	18
8.3.	VšĮ Kuršėnų ligoninė (globos skyrius)		Viešojo įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	10	6
8.4.	VšĮ „Agapao reabilitacijos centras“		Viešojo įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	22	-
8.5.	VšĮ „Eterna Vita“		Viešojo įstaiga (viešasis juridinis asmuo)	18	-

(Lentelė užpildyta pagal Socialinių paslaugų kataloge nurodytus socialinių paslaugų įstaigų tipus).

* Skiltyje „Pavaldumas“ nurodoma juridinio asmens teisinė forma, o skliausteliuose nurodoma juridinio asmens rūšis pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.34 straipsnį. ** Skiltyje „Iš jų finansuojamų savivaldybės“ pateikti duomenys apie suteiktas paslaugas finansuotas iš savivaldybės biudžeto.

5.1. Socialinių paslaugų infrastruktūros išsidėstymas ir socialinių paslaugų teikimo savivaldybėje (seniūnijose) pakankamumo lygis

Šiaulių rajono socialinių paslaugų įstaigų tinklas nėra tolygiai išsidėstęs rajone, kas įtakoja ir socialinių paslaugų poreikio patenkinimo lygį miesto ir kaimo vietovių gyventojams. Šiaulių rajone socialinių paslaugų infrastruktūra senyvo amžiaus žmonėms ir suaugusiems su negalia sutelkta Kuršėnų mieste ir Meškuičių seniūnijoje.

Tėvų globos netekusiems vaikams paslaugos teikiamos Kuršėnų vaikų globos namuose ir šeimynose: Kairių šeimynoje „Giliukas“, Egėliškių k., Kuršėnų k. sen.; Balčiūnų šeimynoje „Aušrinė“ Kuršėnų mieste ir Volosovų šeimynoje „Fiesta“, Vijolių k. Socialinės priežiūros paslaugos socialinės rizikos šeimoms ir jų vaikams teikiamos seniūnijose, du vaikų dienos centrai savo veiklą vykdo Kuršėnų miesto bei Ginkūnų seniūnijose.

Socialinių paslaugų plėtrą lemia ne tik socialinių paslaugų poreikis, pasiūla, kliento ar savivaldybės galimybė mokėti už paslaugas, bet ir savivaldybės teritorijoje gyvenančių žmonių demografinė situacija, jų amžius, neįgalumas, sveikatos būklė, esamos socialinės problemos ir kt. Dėl problemų sprendimo, informacijos, pagalbos krizių atvejais rajono gyventojai dažniausiai kreipiasi į gyvenamosios vietos seniūnijas.

Bendrosios socialinės paslaugos labiausiai prieinamos rajono gyventojams. Šias paslaugas kiekvienoje rajono seniūnijoje teikia vidutiniškai du socialiniai darbuotojai: socialinis darbuotojas ir socialinis darbuotojas darbui su socialinės rizikos šeimomis. Šie specialistai teikia: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo bei atstovavimo, esant galimybei ir aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne paslaugas. Minėtas paslaugas kartu su transporto organizavimo paslauga rajono gyventojams teikia ir Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras. Informavimo, konsultavimo, atstovavimo paslaugas teikia Socialinės paramos skyrius ir rajono nevyriausybinių organizacijų. Nevyriausybinių organizacijų papildomai teikia asmeninės higienos ir priežiūros (savitarnos skalbimo), aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne, sociokultūrinės paslaugas. Dalis nevyriausybinių organizacijų savo veiklą vykdo Kuršėnų mieste, 8 neįgaliųjų draugijos padaliniai yra įkurti prie seniūnijų, kas sudaro galimybę kaimo vietovėse gyvenantiems gauti minėtas paslaugas.

Specialiosios socialinės paslaugos: socialinė priežiūra (pagalba į namus, apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas namuose ir institucijoje) ir socialinė globa (dienos socialinė globa, trumpalaikė ir ilgalaikė socialinė globa).

Pagalbos į namus paslaugas teikia Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro darbuotojai. Ši paslauga 2014 metais buvo teikiama neįgaliems senyvo amžiaus asmenims bei darbingo amžiaus asmenims su negalia. Ji teikiama visose seniūnijose ir yra prieinama visiems rajono gyventojams. 2014 metų duomenimis tik vienas prašymas šiai paslaugai buvo netenkintas. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas 11 seniūnijų 2014 metais teikė socialiniai darbuotojai darbui su socialinės rizikos šeimomis. 2014 metų duomenimis minėtos paslaugos 8 socialinės rizikos šeimų vaikams buvo teikiamos Ginkūnų vaikų dienos centre. 2015 metais šias paslaugas taip pat planuojama finansuoti 8 vaikams Kuršėnų mieste veikiančiame vaikų dienos centre „Vaikystės spalvos“. VŠĮ „Senolių namai“ Savarankiško gyvenimo namų padalinys teikia apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugą, kuri 2014 metų duomenimis buvo finansuota 3 rajono senyvo amžiaus gyventojams. Krizių centras, veikiantis VŠĮ „Senolių namai“, teikia laikino apnakvindinimo, intensyvią krizių įveikimo pagalbos, psichosocialinės pagalbos paslaugas.

Socialinė globa kaip ir kitos paslaugos skirta visiems rajono gyventojams, nepriklausomai nuo to, ar paslaugos poreikį turintis asmuo yra miesto, ar kaimiškosios vietovės gyventojas. Trumpalaikę / ilgalaikę socialinę globą rajone teikė: Kuršėnų vaikų globos namai, VŠĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras, VŠĮ Kuršėnų ligoninė, VŠĮ „Senolių namai“ (trumpalaikė globa). Dienos socialinės globos paslaugas teikė VŠĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“ bei VŠĮ „Senolių namai“ socialinės globos padalinys ir trys šeimynos.

Taigi socialinių paslaugų įvairovė Kuršėnų miesto seniūnijoje bei kaimiškosios teritorijos seniūnijose nėra tolygi. Kaimo vietovėse socialinių paslaugų infrastruktūra turėtų būti plėtojama. Toliau pateikiama trumpa informacija apie socialines paslaugas teikiančias įstaigas.

5.1.1. Socialinių paslaugų įstaigos neįgaliems ir senyvo amžiaus asmenims

Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras. Biudžetinė įstaiga, tenkinanti senyvo amžiaus ir suaugusių asmenų su negalia poreikius, teikdama bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas. Iš jų:

Pagalba į namus. Šios paslaugos teikiamos 11 seniūnijų. 2014 metais buvo priimta 11 naujų prašymų – paraiškų socialinėms paslaugoms gauti (vienas asmuo paslaugų atsisakė). Už teikiamas paslaugas 2014 metais sumokėjo 84 asmenys (12385,66 Lt / 3587,14 Eur).

Šios paslaugos teikiamos tiems asmenims, kurie dėl amžiaus, neįgalumo, šeimyninės padėties negali savimi pasirūpinti, taip siekiant asmenį išlaikyti jam artimoje aplinkoje.

2014 metais pagalbos į namus paslaugos suteiktos 123 asmenims (18 – suaugusių su negalia, 105 – senyvo amžiaus).

Pagalbos į namus paslaugos kaina, gavėjų sumokėtas mokestis 2012–2014 metais

8 lentelė

Metai	Pagalbos į namus gavėjai	Lankomosios priežiūros darbuotojai	Paslaugų gavėjų sumokėti mokesčiai tūkst. Lt / m. (tūkst. Eur/m.)	1 paslaugos gavėjo priežiūros kaina Lt/mėn. (Eur/mėn.)
2012 m.	118	18	10,67 (3,09)	264,00 (76,46)
2013 m.	129	17	12,34 (3,57)	245,00 (70,96)
2014 m.	123	17	10,25 (2,97)	278,00 (80,51)

(Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės Socialinių paslaugų centras)

Pagalbos į namus paslaugos gavėjai pagal seniūnijas

9 lentelė

Eil. Nr.	Seniūnija	Darbuotojų skaičius	Lankomų asmenų skaičius	Tame skaičiuje moka už paslaugas
1.	Bubių	2	14	9
2.	Ginkūnų*	-	-	-
3.	Gruzdžių	2	15	11
4.	Kairių	1	4	2
5.	Kuršėnų kaimiškoji seniūnija	2	13	6
6.	Kuršėnų miesto seniūnija	6	41	33
7.	Kužių*	-	-	-
8.	Meškuičių	1	5	5
9.	Raudėnų	1	7	1
10.	Šakynos	1	10	9
11.	Šiaulių kaimiškoji seniūnija	1	8	6

* Kužių ir Ginkūnų seniūnijų gyventojams pagalbos į namus paslaugas teikia Šiaulių kaimiškosios seniūnijos lankomosios priežiūros darbuotoja. (Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės Socialinių paslaugų centras)

Specialaus transporto paslauga teikiama vadovaujantis Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2010 m. gruodžio 16 d. sprendimu Nr. T-323. 2014 metais šiai paslaugai gauti buvo užregistruoti 156 prašymai, iš jų: dėl 13 vaikų ir 101 suaugusio su negalia ir senyvo amžiaus asmens pavežėjimo. Viso paslauga pasinaudojo 114 rajono gyventojų. Už suteiktas paslaugas mokėjo 3 paslaugas

gavėjai (232,70 Lt / 67,39 Eur). Paslaugą teikiantis specialus automobilis yra pritaikytas asmenų su vežimėliais transportavimui.

Palyginus su ankstesniais metais, poreikis šiai paslaugai padidėjęs: 2010 m. – suteikta paslauga 62 asmenims, 2011 m. – 67 asmenims, 2012 m. – 125 asmenims, 2013 m. – 107 asmenims. 2012 metais poreikis specialaus transporto paslaugai buvo didžiausias, nes ji buvo teikiama ir socialinės rizikos šeimoms.

Aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis. 2014 metais išduota 539 vnt. įvairių techninės pagalbos priemonių, iš kurių aktualiausios – neįgalųjų vežimėliai – 102 vnt., automatiškai reguliuojamos lovos – 26 vnt., čiužiniai nuo pragulų – 41 vnt., vaikštytės – 54 vnt., pažastiniai ir alkūniniai ramentai – 113 vnt. ir kt).

Techninės pagalbos priemonės išduodamos nemokamai pagal gydytojų rekomendacijas. Brangiai kainuojančios naujos techninės pagalbos priemonės yra dalinai kompensuojamos valstybės biudžeto lėšomis. Palyginti su ankstesniais metais, aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis pagerėjo: 2010 m. – išduota 337 vnt., 2011 m. – 444 vnt., 2012 m. – 504 vnt. 2013 m. – 596 vnt.

VšĮ Kuršėnų ligoninė (globos skyrius 10 vietų) ir VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras (globos skyrius – 24 vietos). Teikiamos trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos paslaugos. Jas gauna asmenys, kuriems nustatomas visiškas ar dalinis nesavarankiškumas. 2014 m. šiomis paslaugomis pasinaudojo 68 asmenys, iš jų su sunkia negalia – 44, be sunkios negalios – 24. Asmenims su sunkia negalia paslaugos kompensuojamos iš valstybės biudžeto tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, o be sunkios negalios – iš savivaldybės biudžeto lėšų. Administracija kompensuoja likusią lėšų dalį iš savivaldybės biudžeto lėšų / valstybės biudžeto lėšų asmenų be sunkios negalios / su sunkia negalia socialinės globos paslaugoms finansuoti, bet ne didesnę globos išlaidų dalį, negu nurodyta Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimu nustatytų maksimalių trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos išlaidų finansavimo dydžių. Asmuo už teikiamas paslaugas moka 80 proc. savo gaunamų pajamų. Su kiekvienu asmeniu sudaromos individualios lėšų kompensavimo sutartys. Lovadienio kaina globos skyriuose – 54,76 Lt / 15,86 Eur).

VšĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“. Gauta licencija, kurios rūšis – institucinė socialinė globa (dienos) suaugusiems asmenims su negalia. Teikiamų paslaugų sudėtis: informavimas, konsultavimas, bendravimas, laisvalaikio, maitinimo, asmeninės higienos paslaugų organizavimas, kasdieninio gyvenimo ir darbinių įgūdžių ugdymas / palaikymas bei kitos paslaugos reikalingos asmeniui pagal jo savarankiškumo lygį. 2014 metais tikslinę grupę sudarė 24 neįgalieji, iš jų: 16 asmenų sunkios kompleksinės protinės negalios ir 8 asmenys vidutinės kompleksinės negalios. Asmuo už teikiamas dienos socialinės globos paslaugas moka 20 proc. nuo savo gaunamų pajamų.

VšĮ „Senolių namai“. Trumpalaikės socialinės globos ir dienos socialinės globos paslaugos senyvo amžiaus bei suaugusiems asmenims su negalia teikiamos, kai dėl amžiaus ar dėl neįgalumo asmenys yra netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu gyvenimu. Šios paslaugos teikiamos įkurtame Socialinės globos padalinyje. 2014 metais savivaldybė už suteiktas paslaugas šioje įstaigoje pagal trumpalaikės socialinės globos lėšų kompensavimo sutartis kompensavo 9 asmenims. Dienos socialinės globos paslaugos senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia 2014 metais pagal sutartį buvo finansuotos 48 asmenims. Taip pat artimiesiems, globėjams / rūpintojams, kurie dėl tam tikrų priežasčių (liga, komandiruotė, atostogos ir kt.) laikinai negali prižiūrėti neįgalaus artimo žmogaus, suteikiama galimybė pasinaudoti „atokvėpio“ atostogomis. Savarankiško gyvenimo namų padalinyje yra 15 vietų. Paslaugos skirtos pagyvenusiems ir suaugusiems asmenims su negalia (fizinė negalia), kurie yra pakankamai savarankiški, t. y. gali patys bent iš dalies pasirūpinti savimi ir apsistarnauti. 2014 metais ši paslauga buvo kompensuota 3 rajono gyventojams. Poreikis šiai paslaugai būtų, tačiau keliama reikalavimai yra per dideli asmenims, kuriems ši paslauga labai reikalinga. 2014 metais įstaigai išduotos licencijos teikti ilgalaikę socialinę globą senyvo amžiaus asmenims bei suaugusiems asmenims su negalia, trumpalaikę socialinę globą bei dienos socialinę globą.

Aukštelkės socialinės globos namai. Įstaiga prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, veiklą vykdanči rajono savivaldybės teritorijoje.

Jos paskirtis – užtikrinti ilgalaikę / trumpalaikę socialinę globą suaugusiems asmenims su proto negalia ar psichiniais sutrikimais, dėl kurių jie negali gyventi savarankiškai ir kuriems reikalinga nuolatinė specialistų priežiūra. 2014 m. šioje įstaigoje paslaugų teikimas buvo finansuotas 13 rajono neįgaliųjų.

Socialinės globos kompensavimas socialinės globos įstaigose. Šiaulių rajono savivaldybė kompensuoja socialinės globos paslaugas vaikams su negalia, darbingo ir pensinio amžiaus neįgaliesiems asmenims. Už suteiktas paslaugas kompensuojama pagal ilgalaikės / trumpalaikės socialinės globos lėšų kompensavimo sutartis. 2014 metais savivaldybė kompensavo paslaugas 26 asmenims šiose įstaigose: Utenos, Skemų, Jurdaičių, Linkuvos, Veisiejų ir Zarasų socialinės globos namuose, Specialiuose socialinės globos namuose „Tremtinių namai“, Akmenės, Smalininkų, Beržėnų, Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namuose, UAB „Senjorų namai“ bei Šiaulių psichiatrinėje ligoninėje.

Būsto pritaikymas neįgaliesiems. 2014 metais savivaldybės administracija toliau vykdė būsto pritaikymo neįgaliesiems programą. Ši galimybė suteikta rajono gyventojams, turintiems ryškius ir labai ryškius judėjimo sutrikimus.

2014 metais neįgaliesiems pritaikyti trys būstai. Informacija apie programos vykdymą pateikiama lentelėje.

Būsto pritaikymas neįgaliesiems Šiaulių rajone 2012–2014 m.

10 lentelė

Metai	Gautų prašymų skaičius	Skirta lėšų iš valstybės biudžeto tūkst. Lt tūkst. Eur)	Skirta lėšų iš savivaldybės biudžeto tūkst. Lt (tūkst. Eur)	Pritaikyta būstų	Laukė (ia) eilėje
2012 m.	4	16,75 (4,85)	4,03 (1,17)	1	3
2013 m.	7	48,13 (13,94)	12,03 (3,48)	3	4
2014 m.	3	49,60 (14,37)	12,40 (3,59)	3	2

(Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius)

5.1.2. Socialinių paslaugų įstaigos vaikams, likusiems be tėvų globos

Kuršėnų vaikų globos namai – įstaiga, kurios veiklos kryptis – teikti kokybiškas socialines paslaugas, užtikrinti vaikų priežiūrą, sukurti tokią aplinką, kurioje jie galėtų saugiai ir tinkamai augti, vystytis ir tobulėti, formuoti pilnavertę asmenybę. Vaikai patenka į globos namus, kai pripažįstama, kad tėvai nepajėgia užtikrinti išlaikymo arba šeimoje vaikui gyventi darosi nesaugu.

Vaikams teikiamos ilgalaikės / trumpalaikės socialinės globos paslaugos. Globojamų vaikų amžius nuo 3 iki 18 metų. 2014 metais šios paslaugos suteiktos 65 vaikams, iš jų: 41-rajo no vaikui (ilgalaikė socialinė globa – 28 vaikams, trumpalaikė – 13 vaikų). Tame skaičiuje 4 rajono vaikai apgyvendinti iki 2007-07-01 (šių vaikų išlaikymas finansuojamas iš valstybės biudžeto). 2014 metais globos namuose buvo apgyvendinta 15 tėvų globos netekusių vaikų. 2014 metais globos namams išduota licencija ilgalaikiai / trumpalaikiai socialinei globai teikti.

Kairių šeimyna „Giliukas“, Balčiūnų šeimyna „Aušrinė“ ir Volosovų šeimyna „Fiesta“ – pelno nesiekiantys ribotos civilinės atsakomybės viešieji juridiniai asmenys, kurių veiklos tikslas – užtikrinti globojamų (rūpinamų) vaikų teisių ir įstatymų ginamų interesų įgyvendinimą ir apsaugą, suteikiant šiems vaikams tokias gyvenimo sąlygas, kokių reikia jų fizinei, protinei, dvasinei, dorovinei bei socialinei raidai ir tokią šeimos aplinką, kokios reikia jų gerovei, kad tinkamai pasirengtų savarankiškai gyventi šeimoje ir visuomenėje. 2014 metais šeimynos globojo 39 vaikus. Finansavimas buvo skiriamas iš valstybės ir savivaldybės biudžetų. 12 vaikų išlaikymui Kairių

šeimynoje „Giliukas“ per šį laikotarpį panaudota 188882,01 Lt / 54704,01 Eur (iš jų valstybės biudžeto lėšos sudaro 153641,40 Lt / 44497,63 Eur).

Balčiūnų šeimynoje „Aušrinė“ 12 vaikų išlaikymui panaudota 199970,77 Lt / 57915,54 Eur (iš jų valstybės biudžeto lėšos sudaro 171218,30 Lt / 49588,25 Eur) ir Volosovų šeimynoje „Fiesta“ 15 vaikų išlaikymui panaudota 184747,04 Lt / 53506,44 Eur (iš jų valstybės biudžeto lėšos sudaro 158107,04 Lt / 45790,96 Eur).

Vaikų dienos centras „Vaikystės spalvos“. Šis dienos centras teikia paslaugas Kuršėnų miesto ir Kuršėnų kaimiškosios seniūnijų socialinės rizikos šeimų vaikams ir jų šeimos nariams. Centras veiklą pradėjo 2013 metais. Steigėjas – VšĮ „ETERNA VITA“. Vaikų amžius nuo 7 iki 15 metų. Centre dirba socialinis pedagogas, psichologas, talkina savanoriai. 2014 metais dienos centrą lankė apie 20 vaikų. Centro misija – vaikų gerovė, teikiant socialines ir neformalaus ugdymo paslaugas. 2015 metais planuojama finansuoti teikiamas paslaugas 8 socialinės rizikos šeimų vaikams, gyvenantiems Kuršėnų miesto seniūnijos bei Kuršėnų kaimiškosios seniūnijos teritorijose.

VšĮ „Senolių namai“ (križių centras socialinės rizikos šeimoms). Teikiamos šios paslaugos: trumpalaikė socialinė globa vaikams, likusiems be tėvų globos, laikinas apnakvindinimas motinoms ir vaikams, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, intensyvi križių įveikimo pagalba, psichosocialinė pagalba.

Lietuvos krikščioniško fondo Vaikų dienos centras (buveinė – Ginkūnų sen.). Centro misija – siekti vaiko gerovės teikiant vietinės bendruomenės vaikams socialines ir neformalaus ugdymo paslaugas, ypatingą dėmesį skiriant vaikams, augantiems socialinės rizikos šeimose. Vaikams teikiamos dienos užimtumo paslaugos 4 kartus per savaitę. 2014 metais šios paslaugos suteiktos 8 socialinės rizikos šeimose augantiems rajono vaikams (19791,57 Lt / 5732,03 Eur).

5.1.3. Seniūnijos. Seniūnijose dirba 26 darbuotojai, iš jų: 13 socialinių darbuotojų, 11 socialinių darbuotojų darbui su socialinės rizikos šeimomis ir 2 specialistai. 2014 metais socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugoms gauti buvo pateikti 38 nauji prašymai. Dažniausiai šeimos į socialinės rizikos šeimų apskaitą įrašomos dėl piktnaudžiavimo alkoholiu, socialinių įgūdžių nebuvimo. Sprendžiant šias problemas bendradarbiaujama su Šiaulių miesto Priklausomybės ligų centru, rajono Pedagogine psichologine tarnyba ir kt. įstaigomis. Gydymui nuo priklausomybės alkoholiui 2014 metais buvo nukreipti 5 suaugę socialinės rizikos šeimų asmenys, auginantys vaikus. Iš socialinės rizikos šeimų apskaitos 2014 metais buvo išbraukta 41 šeima, nes išnyko įrašymo į apskaitą priežastys (išvyko į kitą savivaldybę, neliko nepilnamečių, apribota tėvų valdžia ir kt.).

Kiti socialiniai darbuotojai dirba su suaugusiais neįgaliais, senyvo amžiaus, socialinės rizikos asmenimis, asmenimis su proto negalia, ieškodami būdų jų problemoms spręsti.

5.1.4. Bendruomeninės socialinės paslaugos neįgaliesiems. Siekdama pasirūpinti neįgaliais gyventojais ne tik didžiuosiuose miestuose, bet ir tolimiausiuose šalies kampeliuose, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija nuo 2012 metų Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų įgyvendinimo organizavimą perdavė savivaldybėms, kurios organizuoja projektų atranką, finansuoja projektus, koordinuoja projektų įgyvendinimą. Valstybės biudžeto lėšos tolygiai paskirstomos savivaldybėms, atsižvelgiant į konkrečioje savivaldybėje gyvenančių neįgaliųjų skaičių. Nuo 2011 metų išplėstas pareiškėjų ratas, sudarant galimybę tenkinti socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektus ne tik neįgaliųjų asociacijoms, bet ir kitoms nevyriausybinėms organizacijoms, labdaros ir paramos fondams, religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, viešosioms įstaigoms (išskyrus viešąsias įstaigas, kurių steigėjas yra valstybės ar savivaldybės institucijos). Taip siekiama sudaryti neįgaliesiems sąlygas gauti paslaugas kuo arčiau gyvenamosios vietos, skatinami paslaugų teikėjai būti aktyviais ir bendrauti su savivaldybėmis:

5.1.4.1. Šiaulių rajono neįgaliųjų draugija vienija 445 narius, iš jų: 53 turi visišką negalią. Socialines paslaugas draugijoje teikia kvalifikuoti specialistai, turintys socialinio darbo teikimo patirties. Draugija turi 8 padalinius (Kuršėnai, Gruzdžiai, Kužiai, Aukštelkė, Bubiai, Kairiai, Žadžiūnai ir Meškuičiai). Vykdomo projekto tikslas – didinti neįgaliųjų socialinę integraciją, ugdyti

neįgaliųjų socialinius įgūdžius visose gyvenimo srityse. Projekte dalyvauja 226 neįgalieji asmenys. Bendras dirbančiųjų skaičius projekte – 11, iš jų 10 – su negalia.

5.1.4.2. VšĮ „Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba“ įkurta prieš 12 metų. PSPC duomenimis įregistruoti 594 asmenys, turintys psichinę negalią. Rajone yra susikūrusi tik viena tokio pobūdžio grupė. Kuršėnų užimtumo kambario tikslinė grupė – psichinę negalią turintys asmenys ir jų šeimos nariai. Projekte dalyvauja 20 asmenų, iš jų su negalia – 20. Dalyvių amžius nuo 30 iki 65 metų.

Jo veiklą įvairovė skatins neįgaliuosius prasmingai ir kokybiškai leisti laiką, atgauti dvasines jėgas. Bendras projekte dirbančių asmenų skaičius – 4, iš jų – 1 savanoris.

5.1.4.3. Šiaulių rajono išsėtinės sklerozės draugija įkurta 2013 metais. Vieni ja 32 narius. Didesnė dalis vyresnio amžiaus, kurių darbingumas nuo 0 iki 50 procentų. Ypač daug dėmesio reikalingi vieniši asmenys – labiausiai pažeidžiama ir nesaugi žmonių grupė. Projekte dalyvauja 14 asmenų. Iš jų: neįgaliųjų 10 ir 4 šeimos nariai.

Projektine veikla bus vykdomas neįgaliųjų socialinio savarankiškumo ugdymas, įgūdžių palaikymas, atkūrimas ir kt. Projekte dirba 4 specialistai, iš kurių 2 turi neįgalumą.

5.1.4.4. Šiaulių rajono neįgaliųjų draugijos Kuršėnų sporto klubas „Atgaiva“ Projekto grupę sudaro 44 asmenys, iš jų: 25 neįgalūs ir 19 šeimos narių. Per projektinę veiklą bus garsinamas Šiaulių rajono ir krašto vardas sportinėse varžybose, žaidynėse. Fizinę negalią turintys, bet pilnavertį gyvenimą norintys gyventi asmenys dalyvaus amatų ir rankdarbių būreliuose, parodose. Projekte dirba 5 asmenys turintys neįgalumą.

5.1.4.5. „VšĮ Šiaulių ir Tauragės regionų aklųjų centras“. Šiuo metu centro apskaitoje yra 55 suaugę regėjimo negalią turintys rajono gyventojai (nuo 18–45 metų – 3, nuo 45 iki pensinio amžiaus – 19, pensinio amžiaus – 33). Šių žmonių gyvenimo kokybę lemia fizinė ir psichinė sveikatos būklė, gyvenimo sąlygos ir kt. Siekiant mažinti šių žmonių socialinę atskirtį, būtina didinti jų savarankiškumą, motyvaciją dirbti, mokytis. Projektas skirtas 27 asmenims, iš kurių – 25 suaugę asmenys su regėjimo negalia ir 2 šeimos nariai. Bendras projekte dirbančiųjų skaičius – 4, iš jų – 2 su negalia.

5.1.4.6. Lietuvos neįgaliųjų draugija. Viena didžiausių problemų rajone – neįgaliųjų nedarbas. Projekto tikslas – teikiant asmeninio asistento paslaugas, mažinti neįgaliųjų socialinę atskirtį ir didinti jų integraciją į darbo rinką. Projekto dalyvių grupę sudaro 40 neįgaliųjų. Bendras projekte dirbančių asmenų skaičius – 3, iš jų neįgaliųjų – 1.

5.1.4.7. Šiaulių miesto neįgaliųjų klubas „Dvasinė šiluma“ atstovauja psichikos negalią turinčius neįgaliuosius ir jų šeimos narius: gina jų teises, vykdo sunkią negalią turinčių asmenų socialinę rehabilitaciją bei integraciją. Veiklą klubas vykdo 15 metų. Projektinėje veikloje dalyvauja 19 rajono gyventojų, iš jų – 14 su negalia ir 5 šeimos nariai. Bendras projekte dirbančiųjų skaičius – 4, iš jų – 1 neįgalus.

5.1.4.8. Šiaulių miesto aklųjų ir silpnaregių sporto klubas „Perkūnas“ veiklą vykdo nuo 1997 metų. Vieni ja 118 narius iš kurių 94 – Šiaulių rajono neįgalieji bei 3 šeimos nariai. Pagrindinė veikla – sportinių gebėjimų lavinimas (klube veikia 6 sporto šakos).

Įgyvendinamo projekto tikslas – skatinti regėjimo negalią turinčių žmonių sportinį aktyvumą, kaip itin svarbią saviraiškos formą, nes psichologiškai tai vienas iš sunkiausių neįgalumų. Projekte dalyvauja 14 asmenų, iš jų – 11 su regėjimo negalia ir 3 šeimos nariai. Projekte dirba 2 asmenys, iš jų 1 su negalia.

5.1.4.9. VšĮ Šiaulių Kurčiųjų rehabilitacijos centras. Šiaulių rajone yra apie 50 asmenų (38 suaugę asmenys ir 12 vaikų), turinčių visišką klausos negalią. Klausos negalia turi įtakos žmogaus kasdieniniam gyvenimui (sunku bendrauti, spręsti buitines, finansines, juridines problemas, suprasti gyvenimo pokyčius). Tikslinė grupė dalyvaujanti projekte – 34 neįgalieji, iš kurių 10 vaikų. Bendrai dirbančių asmenų projekte – 4, iš jų 1 neįgalus.

5.1.4.10. Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugijos Šiaulių rajono komitetas. Vieni ja 52 narius, iš jų: 26 jaunimo atstovai. Savanoriai padeda organizuoti akcijas, lanko senyvo amžiaus vienišus asmenis. Vykdo pirmosios pagalbos teikimo mokymus, dalyvauja maisto programos

[illegible]

	2013 m.			2014 m.			2015 m.		
	Skirta iš viso: tūkst.Lt (tūkst. Eur)	Iš jų:		Skirta iš viso: tūkst. Lt (tūkst. Eur)	Iš jų:		Skirta iš viso: tūkst. Eur	Iš jų:	
		Saviv. biudž. tūkst.Lt (tūkst. Eur)	Valstyb. biudž. tūkst. Lt (tūkst. Eur)		Saviv. biudž. tūkst. Lt (tūkst. Eur)	Valstyb. biudž. tūkst. Lt (tūkst. Eur)		Saviv. biudž. tūkst. Eur	Valstyb. biudž. tūkst. Eur
centras sutrikusio intelekto asmenims“	45,0 (13,04)	20,6 (5,97)	24,4 (7,07)	45,0 (13,04)	19,9 (5,77)	25,1 (7,27)	11,7	5,99	5,71
VšĮ Šiaulių kurčiųjų reabilitacijos centras	14,5 (4,2)	-	14,5 (4,2)	15,0 (4,34)	-	15,0 (4,34)	2,9	-	2,9
VšĮ „Šiaulių ir Tauragės regionų aklųjų entras“	35,0 (10,14)	-	35,0 (10,14)	35,0 (10,14)	-	35,0 (10,14)	10,14	-	10,14
VšĮ „Socialinių inovacijų centras“	25,0 (7,24)	-	25,0 (7,24)	Projekte nedalyvavo	-	-	-	-	-
Asmenų su psichine negalia klubas „Dvasinė šiluma“	15,0 (4,34)	-	15,0 (4,34)	17,0 (4,92)	-	17,0 (4,92)	4,63	-	4,63
Lietuvos neįgaliųjų draugija	19,1 (5,53)	-	19,1 (5,53)	17,9 (5,18)	-	17,9 (5,18)	4,34	-	4,34
Šiaulių miesto aklųjų ir silpnaregių sporto klubas „Perkūnas“	Projekte nedalyvavo	-	-	7,0 (2,03)	-	7,0 (2,03)	2,9	-	2,9
Šiaulių rajono išsėtinės sklerozės draugija	Projekte nedalyvavo	-	-	15,0 (4,34)	-	15,0 (4,34)	3,47	-	3,47
Asociacija „Aukštelkės specialiosios olimpiados klubas“	15,0 (4,34)	-	15,0 (4,34)	Projekte nedalyvavo	-	-	2,9	-	2,9
Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugija Šiaulių rajono komitetas	-	-	-	-	-	-	2,9	-	2,9
Iš viso:	226,6 (65,63)	20,6 (5,97)	206,0 (59,66)	218,9 (63,4)	19,9 (5,77)	199,0 (57,63)	65,86	5,99	59,87

(Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės Socialinės paramos skyrius)

6. Savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas 2014 m.

12 lentelė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis		1000 gyventojų tenka vietų (42197 gyv.)	Iš jų finansuoja savivaldybė *
		Įvertintas	Nepatenkintas		
1.	Ilgalaikė socialinė globa				
1.1.	Suaugę asmenys su negalia	4	-	0,09	3
1.2.	Senyvo amžiaus asmenys	17	-	0,40	10
1.3.	Vaikai su negalia	-	-	-	-
1.4.	Vaikai likę be tėvų globos	-	-	-	-
2.	Trumpalaikė socialinė globa				
2.1.	Suaugę asmenys su negalia	12	-	0,28	9
2.2.	Senyvo amžiaus asmenys	34	-	0,81	16
2.3.	Vaikai su negalia	-	-	-	-
2.4.	Vaikai likę be tėvų globos	18	-	0,43	18
3.	Dienos socialinė globa institucijoje				
3.1.	Suaugę asmenys su negalia	4	-	0,09	1
3.2.	Senyvo amžiaus asmenys	-	-	-	-
3.3.	Vaikai su negalia	-	-	-	-
4.	Dienos socialinė globa asmens namuose				
4.1.	Suaugę asmenys su negalia	-	-	-	-
4.2.	Senyvo amžiaus asmenys	-	-	-	-
5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose				
5.1.	Suaugę asmenys su negalia	Nebuvo vertinamas	-	-	-
5.2.	Senyvo amžiaus asmenys	1	-	0,02	1
5.3.	Socialinės rizikos suaugę asmenys	-	-	-	-
6.	Pagalba į namus				
6.1.	Suaugę asmenys su negalia	4	1	0,09	4
6.2.	Senyvo amžiaus asmenys	7	-	0,17	7
7.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas institucijoje				
7.1.	Socialinės rizikos šeimos ir vaikai augantys socialinės rizikos šeimose	8	-	0,19	8
8.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimos) namuose				
8.1.	Socialinės rizikos šeimos ir vaikai augantys socialinės rizikos šeimose	38	-	0,90	38
8.2.	Socialinės rizikos suaugę asmenys	-	-	-	-
9.	Laikinas apnakvindinimas				
9.1.	Socialinės rizikos suaugę asmenys	-	-	-	-
10.	Kitos socialinės priežiūros paslaugos	-	-	-	-

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis		1000 gyventojų tenka vietų (42197 gyv.)	Iš jų finansuoja savivaldybė *
		Įvertintas	Nepatenkintas		
11.	Bendrosios socialinės paslaugos	Nebuvo vertinamas	-	Pagal poreikį	-

(Lentelė užpildoma pagal Socialinių paslaugų kataloge (Žin., 2006, Nr. [43-1570](#)) žmonių socialinėms grupėms numatytas socialinių paslaugų rūšis). * „Iš jų finansuojamų savivaldybės“ pateikti duomenys apie suteiktas paslaugas finansuotas iš savivaldybės biudžeto.

6.1. Savivaldybėje organizuojamų socialinių paslaugų analizė

Siekiant įvertinti socialinių paslaugų poreikį rajono savivaldybėje, pateiksime socialinių paslaugų analizę pagal atskiras paslaugų gavėjų grupes bei socialinių paslaugų rūšis, atliksime socialinių paslaugų pasiūlos analizę, aptarsime Savivaldybės organizuojamas ir jos teritorijoje veikiančias kitų institucijų teikiamas socialines paslaugas.

Neįgalūs vaikai ir suaugę asmenys. Neįgaliesiems Šiaulių rajono savivaldybės Socialinės paramos skyrius organizuoja būsto pritaikymą, Socialinių paslaugų centras aprūpina techninės pagalbos priemonėmis. Šiaulių rajono savivaldybės Socialinių paslaugų centras teikia rajono neįgaliesiems bendrąsias socialines paslaugas: konsultavimo, atstovavimo, tarpininkavimo bei transporto organizavimo.

Asmenims su negalia kaip ir senyvo amžiaus asmenims teikiamos pagalbos į namus paslaugos. Pagalbos į namus paslauga laikoma viena iš ekonomiškiausių socialinių paslaugų rūšių. Teikiant šias paslaugas mažėja stacionarios globos poreikis, gerinama neįgalių žmonių gyvenimo kokybė bei mažinama jų socialinė atskirtis 2010 m. šios paslaugos buvo suteiktos 120 asmenų, 2011 m. – 120 asmenų, 2012 m. – 115 asmenų, 2013 m. – 125 asmenims, 2014 m. – 123 asmenims. Šios paslaugos apimtys išlaikytos tame pačiame lygmenyje. Didžiausias šios paslaugos gavėjų skaičius Kuršėnų mieste. Šis skaičius nuolat kinta, tačiau paslauga teikiama visose seniūnijose, yra prieinama visiems rajono gyventojams, o jos poreikis tenkinamas.

VšĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“ teikia dienos socialinės globos paslaugas suaugusiems su sunkia ir vidutine kompleksine proto negalia. Šia paslauga užtikrinamas kokybiškas paslaugų teikimas, atsižvelgiant į neįgaliųjų poreikius. Jie yra lavinami, ugdant jų socialinius, darbinus, kasdieninio gyvenimo įgūdžius. Organizuojamas laisvalaikis, maitinimas, suteikiama transporto paslauga atvykti į dienos centrą ir grįžti į namus. Taip pat teikiamos kitos paslaugos, reikalingos asmeniui pagal jo nesavarankiškumo lygį. Dienos socialinės globos paslaugas teikia ir VšĮ „Senolių namai“. Šios įstaigos teikiamos paslaugos skirtos senyvo amžiaus asmenims bei suaugusiems su negalia. Kai globėjai, rūpintojai laikinai dėl tam tikrų priežasčių (komandiruotės, ligos, atostogų ir kt.) negali prižiūrėti asmens, kuriam reikalinga nuolatinė priežiūra, „atokvėpio“ paslaugas gali suteikti VšĮ „Senolių namai“.

Aukštelkės socialinės globos namai užtikrina ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimą 18 metų sulaukusiems asmenims, turintiems proto ar psichikos negalią.

Rajono savivaldybės gyventojams 2014 metais trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimą neįgaliesiems asmenims užtikrino VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras, VšĮ Kuršėnų ligoninė ir VšĮ „Senolių namai“ (trumpalaikė socialinė globa). Socialinės paramos skyrius organizavo neįgalių asmenų apgyvendinimą kitų savivaldybių globos įstaigose, atsižvelgdamas į asmens ar jo artimųjų pageidavimą.

Neįgaliesiems socialinės reabilitacijos paslaugas taip pat teikia Šiaulių darbo birža, neįgaliuosius atstovaujančios nevyriausybinių organizacijų, socialinių paslaugų, sveikatos, švietimo, kultūros ir sporto įstaigos. Šios įstaigos ir organizacijos teikia profesinės reabilitacijos, socialinių ir savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo paslaugas, organizuoja kultūrinę ir sportinę

neįgaliųjų veiklą. Neįgaliuosius pagal negalios pobūdį ir jų šeimos narius atstovaujančios organizacijos yra svarbios, užtikrinančios sėkmingą neįgaliųjų socialinę integraciją rajone.

Senyvo amžiaus asmenys. Senyvo amžiaus asmenims Šiaulių rajone teikiamos šios bendrosios socialinės paslaugos: informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas, atstovavimas, transporto organizavimas, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas, sociokultūrinės paslaugos. Pagalbos namuose paslaugos rajone kaip ir neįgaliesiems teikiamos ir senyvo amžiaus asmenims. VšĮ „Senolių namai“ 2014 metais teikė dienos socialinės globos paslaugas. Lankytojams buvo organizuojamos užimtumo, maitinimo paslaugos. Senyvo amžiaus asmenys turi galimybę apsigyventi VšĮ „Senolių namai“ savarankiško gyvenimo namuose, kur teikiamos paslaugos iš dalies savarankiškiems asmenims, nereikalaujantiems nuolatinės priežiūros, sudarant jiems sąlygas savarankiškai tvarkytis buityje, rūpintis savimi. Čia gyventojai pagal galimybes patys tvarkosi buityje, gamina maistą, moka už komunalines paslaugas. Dalinę pagalbą jiems teikia socialinis darbuotojas.

Savivaldybės Socialinės paramos skyrius senyvo amžiaus asmenims organizavo apgyvendinimo suaugusiųjų globos įstaigose paslaugas, atsižvelgdamas į jų ar artimųjų pageidavimą bei asmens mokėjimo už suteiktas globos paslaugas galimybes. Rajone nėra senelių globos namų, todėl trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos paslaugas senyvo amžiaus asmenims teikia VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras, VšĮ Kuršėnų ligoninė ir VšĮ „Senolių namai“ socialinės globos padalinys. Šios paslaugos teikiamos asmenims, kurie dėl senatvės ir negalios nebegali gyventi vieni, nes jiems nustatytos nuolatinės slaugos poreikis ir kai bendrosios socialinės paslaugos nebetenkina.

Socialinės rizikos šeimos. 2014 metų pabaigoje rajone buvo 168 socialinės rizikos šeimos, kuriose augo 347 vaikai. Socialinės rizikos šeimų pasiskirstymas rajone netolygus. Socialinių įgūdžių paslaugas teikia 11 seniūnijų socialiniai darbuotojai darbui su socialinės rizikos šeimomis, kurie bendradarbiauja su policija, Vaiko teisių apsaugos skyriumi, įstaigomis bei institucijomis probleminių šeimų klausimais. VšĮ „Senolių namai“ krizių centras teikia trumpalaikės socialinės globos vaikams, likusiems be tėvų globos, iš socialinės rizikos šeimų paslaugas, laikino apnakvindinimo, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, intensyvios krizių įveikimo pagalbos bei psichosocialinės pagalbos paslaugas. Rajone veikia du vaikų dienos centrai (Lietuvos krikščioniško fondo Ginkūnų vaikų dienos centras ir dienos centras „Vaikystės spalvos“ Kuršėnų mieste), kurie teikia vaikų priežiūros bei užimtumo dienos metu paslaugas, ugdo jų socialinius įgūdžius, vykdo žalingų įpročių prevenciją, teikia sociokultūrines paslaugas.

Atsižvelgiant į dabartinę situaciją, vaikų dienos centrų, krizių centrų paslaugas reikėtų plėtoti kaimiškose vietovėse, kuriose gyvena nemažas skaičius socialinės rizikos grupei priklausančių šeimų.

Tėvų globos netekę vaikai. Apžvelgiant ankstesnių metų duomenis, galima teigti, kad tėvų globos netekusių vaikų skaičius kito kiekvienais metais: 2010 m. – 38 vaikai, 2011 m. – 43 vaikai, 2012 m. – 27 vaikai, 2013 m. – 47 vaikai, 2014 m. – 18 vaikų. Vaikai, netekę tėvų globos, ir toliau yra apgyvendinami šeimynose, savivaldybės pavaldumo Kuršėnų vaikų globos namuose, kuriuose yra 60 planinių vietų, šeimose. Rajone registruotos trys šeimynos, kurių teikiamos socialinės globos paslaugos yra ne tik ekonomiškai efektyvesnės, bet ir kokybiškesnės, nes globojamiems vaikams sudaromos sąlygos, artimos biologinėje šeimoje gyvenančių vaikų gyvenimo sąlygoms. Dėl to sumažėja vaikų socialinės atskirties rizika, užkertamas kelias daugelio socialinių, psichologinių bei pedagoginių problemų kilimui visuose vaikų raidos etapuose. Todėl, siekiant geresnės paslaugų kokybės bei ekonominio efektyvumo, tikslinga plėsti šeimynų teikiamas trumpalaikės bei ilgalaikės socialinės globos paslaugas tėvų globos netekusiems vaikams, aktyvinti globėjų paiešką.

Socialinės rizikos suaugę asmenys. Tai darbingo amžiaus asmenys, esantys socialiai atskirti dėl to, kad elgetauja, valkatauja, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis ir kitomis psichotropinėmis medžiagomis, yra priklausomi nuo azartinių lošimų, įtraukti ar linkę įsitraukti į nusikalstamą veiklą ir yra iš dalies ar visiškai netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis savo (šeimos) gyvenimu bei dalyvauti visuomeniniame gyvenime. Rajone socialinės adaptacijos priemonių tinklas socialinės rizikos suaugusių asmenų grupei nėra išplėtotas. Kadangi rajono teritorijos ribos šliejasi su Šiaulių

miesto ribomis, didžioji dalis šiai grupei priklausančių asmenų įsilieja į miesto gyventojų gretas, taip šiek tiek palengvindami kylančių problemų sprendimą.

Tačiau problema yra. Į Socialinės paramos skyrių besikreipiantiems asmenims, dažniausiai buvo teikiamos bendrosios socialinės paslaugos: informavimas ir konsultavimas. Šiai socialinės rizikos asmenų grupei trūksta laikino gyvenimo namų. Iš dalies iki 2014-06-01 šias paslaugas teikė Lietuvos krikščioniškas labdaros ir galeistingumo fondas „Samarija“. Šiandien ši problema labai aktuali ir itin ji paaštrėja, kai atsiranda sveikatos sutrikimai. Šiems asmenims turi būti teikiamos specifinės psichologinės bei socialinės reabilitacijos paslaugos. Šiai grupei priklausančias asmenys atsidūrę gydymo įstaigoje (išimties tvarka), negauna tinkamos jiems aktualios pagalbos, bet sukelia nemažai problemų įstaigai pažeidinėdami vidaus tvarkos taisykles. Todėl šiai asmenų grupei reikia organizuoti ir teikti regionines socialines paslaugas psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigose. Taip pat šiems asmenims būtina organizuoti laikino apnakvindinimo paslaugas.

Rajono teritorijoje savo veiklą su rizikos grupei priklausančiais asmenimis vykdo dvi įstaigos: VšĮ „Agapao reabilitacijos centras“ – socialinės psichologinės reabilitacijos bendruomenė vyrams, kurios tikslas – padėti priklausomiems nuo narkotikų, alkoholio ir psichotropinių medžiagų, integruotis į socialų gyvenimą. Reabilitacijos trukmė – 1 metai ir ilgiau. Vienu metu bendruomenėje gali gyventi 22 asmenys. VšĮ „Eterna Vita“ – socialinės psichologinės reabilitacijos bendruomenė, konsultuojanti sergančius priklausomybėmis, siunčia į gydymo įstaigas, motyvuoja gydymuisi ir reabilitacijai. Vienu metu bendruomenėje gali gyventi 18 asmenų. Reabilitacija trunka 12–18 mėnesių. Įstaigai 2014 metais išduota licencija socialinei globai teikti.

Lyginant Šiaulių rajono savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų išvystymą 2014 metais su Socialinių paslaugų išvystymo normatyvais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. A1-23 „Dėl socialinių paslaugų išvystymo normatyvų patvirtinimo“, galima teigti, kad yra įvykdyti ilgalaikės, trumpalaikės ir dienos socialinės globos suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims normatyvai, pagalbos namuose suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims normatyvai, ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos namuose ir šeimynose normatyvai, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo namuose bei dienos centruose normatyvai, transporto organizavimo normatyvas, apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose senyvo amžiaus asmenų normatyvas. Neįvykdytas vaikų iš socialinės rizikos šeimų socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas dienos centre.

Kai kurie socialinių paslaugų išvystymo normatyvai Šiaulių rajone neatitinka patvirtintų normatyvų nesant tam tikram socialinių paslaugų rūšies poreikiui.

Atsižvelgiant į tai, kad dauguma socialinių paslaugų išvystymo normatyvų Šiaulių rajone yra įvykdyti, manome, kad rajono gyventojai gavo jiems pagal poreikį reikalingas socialines paslaugas. Kai savivaldybėje nėra atitinkamų socialinių paslaugų įstaigų, paslaugos perkamos iš kituose rajonuose veikiančių įstaigų.

Nuo 2013 metų sausio 1 d. įstaigoms teikiančioms socialinės globos paslaugas, pradėtas vykdyti globos įstaigų licencijavimas 2014 metais baigėsi. Įstaigos vykdė pokyčius, susijusius su socialinės globos paslaugų teikimo kokybės gerinimu. Šiandien licencijos išduotos: Kairių šeimynai „Giliukas“, Balčiūnų šeimynai „Aušrinė“, Volosovų šeimynai „Fiesta“, Kuršėnų vaikų globos namams, VšĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“, VšĮ „Senolių namai“, VšĮ „Eterna Vita“, VšĮ Kuršėnų ligoninė, VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras, VšĮ „Agapao reabilitacijos centras“ ir Aukštelkės socialinės globos namams. Šioms įstaigoms nuo 2015 metų sausio 1 d. suteikta teisė teikti socialinės globos paslaugas.

7. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje

13 lentelė

Eil. Nr.	Įstaigos	Socialinių darbuotojų skaičius		Socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius
		Iš viso	Iš jų finansuojamų iš valstybės biudžeto	
1.	Savivaldybės socialinių paslaugų įstaigose:			

Eil. Nr.	Įstaigos	Socialinių darbuotojų skaičius		Socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius
		Iš viso	Iš jų finansuojamų iš valstybės biudžeto	
1.1.	Biudžetinėse:	16		36
1.1.1	<i>Kuršėnų vaikų globos namai</i>	15		19
1.1.2.	<i>Šiaulių r. savivaldybės socialinių paslaugų centras</i>	1		17
1.2.	Viešosiose įstaigose:	9		14
1.2.1.	<i>VšĮ „Senolių namai“</i>	2		6
1.2.2.	<i>VšĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“</i>	2		6
1.2.3.	<i>VšĮ „Eterna Vita“</i>	2		2
1.2.4.	<i>VšĮ Pirminės sveikatos priežiūros centro Meškuičių palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė</i>	2		
1.2.5.	<i>VšĮ Kuršėnų ligoninė</i>	1		
2.	Savivaldybės administracijoje:	26		
2.1.	<i>Seniūnijų socialiniai darbuotojai</i>	13		
2.2.	<i>Seniūnijų socialiniai darbuotojai darbui su socialinės rizikos šeimomis</i>	11	11	
2.3.	<i>Specialistai (seniūnijose)</i>	2		
	Iš viso	51	11	50

(Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius)

Analizuojant socialines paslaugas teikiančių darbuotojų darbo efektyvumą ir įvertinus, kad rajono teritorija – kaimiška, siekiant, kad teikiamos paslaugos būtų efektyvios ir savalaikės, seniūnijų socialiniams darbuotojams būtinos transporto priemonės.

Siekiant kokybiško darbo, įvertinus situaciją teritoriniu principu, būtinas papildomas socialinio darbuotojo etatas darbui su socialinės rizikos šeimomis Kuršėnų miesto seniūnijoje. Šiandien čia dirba vienas darbuotojas su 34 šeimomis, kai normatyvai numato tik 17 šeimų.

Socialinių darbuotojų išsilavinimas. Iš viso savivaldybės administracijoje (seniūnijose) bei socialinių paslaugų įstaigose dirba 51 socialinis darbuotojas ir 50 socialinių darbuotojų padėjėjų, turinčių atitinkamą išsilavinimą, kurie ir toliau aktyviai dalyvauja mokymuose, siekdami tobulinti turimą kvalifikaciją.

8. Ankstesnių metų socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatų trumpa apžvalga

Visi Šiaulių rajono savivaldybės 2014 metų socialinių paslaugų plane numatyti veiksniai yra įgyvendinti. Rajone teikiamos planuotos bendrosios ir socialinės priežiūros paslaugos. Asmenims, kuriems pagal savarankiškumo lygį nepakanka socialinių paslaugų namuose, jos teikiamos stacionariose globos įstaigose. Probleminis klausimas išlieka su socialinės rizikos asmenų apgyvendinimu bei apnakvadinimu. Į socialinių paslaugų teikimą įsitraukia ir nevyriausybinių organizacijų, dalyvaudamos projektinėje veikloje.

Atsižvelgiant į gyventojų poreikius, išlaikytos tos pačios, lyginant su 2013 metais, teikiamų socialinių paslaugų – dienos socialinės globos neįgaliems asmenims institucijoje, pagalbos į namus, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo namuose, transporto organizavimo, ir kitų paslaugų apimtys. Pagrindiniai socialinių paslaugų gavėjai buvo neįgalūs, senyvo amžiaus asmenys, kuriems buvo teikiamos pagalbos į namus ir transporto paslaugos, tėvų globos netekę vaikai, gavę trumpalaikės / ilgalaikės socialinės globos paslaugas institucijoje, šeimose ir šeimynose, socialinės rizikos šeimos ir jose augantys vaikai, gavę socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas namuose, o vaikai ir dienos centruose. Konsultavimo, informavimo ir tarpininkavimo paslaugos

buvo teiktos visiems pagal poreikį. 2015 metais svarbu išlaikyti teikiamų socialinių paslaugų įvairovę bei apimtį, o esant finansinėms galimybėms – didinti teikiamų nestacionarių paslaugų apimtį.

Analizuojant 2014 metais rajono gyventojams teikiamų socialinių paslaugų finansavimui panaudotų lėšų suvestinę, galima teigti, kad savivaldybės biudžeto lėšų buvo panaudota daugiau, negu 2012 ir 2013 metais.

Socialinių paslaugų finansavimui panaudotų lėšų suvestinė 2012–2014 m.

14 lentelė

Eil. Nr.	Finansavimo šaltiniai	2012 m. (tūkst.)		2013 m. (tūkst.)		2014 m. (tūkst.)	
		Lt	Eur	Lt	Eur	Lt	Eur
1.	Savivaldybės biudžetas	1140,1	330,2	1194,03	345,82	1824,15	528,31
2.	Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija	1974,14	571,75	2068,1	598,96	1868,1	541,04
3.	Valstybės biudžetas	207,66	60,14	266,15	77,08	262,53	76,03

(Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos skyriaus duomenys)

Tam turėjo įtakos paslaugų gavėjų skaičiaus augimas, paslaugas teikiančių įstaigų skaičiaus didėjimas bei paslaugos kainų ir asmens gaunamų pajamų pokyčiai:

Specialiųjų socialinių paslaugų skyrimas senyvo amžiaus, neįgaliems asmenims 2013–2014 m.

15 lentelė

Eil. Nr.	Socialinės paslaugos pavadinimas	2013 m.		2014 m.		2015 m.
		Gauta prašymų	Skirta paslaugų	Gauta prašymų	Skirta paslaugų	Prognozė
1.	Socialinė priežiūra, iš jų:					
1.1.	Pagalbos į namus paslaugos	27	125	11	123	125
2.	Socialinė globa					
2.1.	Dienos socialinė globa, iš jų:					
2.1.1.	VšĮ „Dienos centro sutrikusio intelekto asmenims“	3	24	4	24	24
2.1.2.	VšĮ „Senelių namai“ Dienos socialinės globos centras	-	26	-	48	15
2.1.3.	Šiaulių specialiojo ugdymo centras	1	1	1	2	1
2.2.	Ilgalaikė socialinė globa institucijoje, iš jų:					
2.2.1.	VšĮ Kuršėnų ligoninė (globos skyrius)	2	13	-	9	-
2.2.2.	VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Meškuičių palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė (globos skyrius)	3	26	-	20	-
2.2.3.	Valstybės socialinės globos namai, asmenų su protine ir psichine negalia	7	23	5	28	2
2.2.4.	Regioninės socialinės globos įstaigos	2	9	16	22	15
2.3.	Trumpalaikė socialinė globa institucijoje, iš jų:					

Eil. Nr.	Socialinės paslaugos pavadinimas	2013 m.		2014 m.		2015 m.
		Gauta prašymų	Skirta paslaugų	Gauta prašymų	Skirta paslaugų	<i>Prognozė</i>
2.3.1.	VšĮ Kuršėnų ligoninė (globos skyrius)	10	10	12	16	5
2.3.2.	VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Meškuičių palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė (globos skyrius)	10	14	16	24	8
2.3.3.	Regioninės socialinės globos įstaigos	3	3	18	21	4

(Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės Socialinio paramos skyrius)

III. UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

9. Prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys

Igyvendinant Šiaulių rajono plėtros strateginio plano 2011–2017 metams vieną iš prioritetų, „Pilietiškos, apsišvietusios, kūrybiškos, sveikos ir saugiai gyvenančios bendruomenės kūrimas“, socialinių paslaugų plėtotės prioritetai yra šie:

1 prioritetas – socialinės atskirties prevencija ir socialinė integracija;

2 prioritetas – nestacionarių socialinių paslaugų plėtra;

3 prioritetas – rajono senyvo amžiaus ir neįgalių žmonių globos įstaigų infrastruktūros plėtra.

Atsižvelgiant į rajono socialinę demografinę situaciją, Šiaulių rajono savivaldybėje prioritetinės socialinių paslaugų gavėjų grupės yra šios: neįgalieji, senyvo amžiaus asmenys, socialinės rizikos vaikai, socialinės rizikos šeimos, likę be tėvų globos vaikai, asmenys, patyrę socialinę riziką.

Šios socialinės grupės yra menkliau integruotos į visuomenę, turi mažiau arba visai neturi galimybių dalyvauti visuomenės gyvenime.

Vertinant Šiaulių rajono socialinę demografinę situaciją, prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys:

1. dienos socialinės globos paslaugos pagyvenusiems, vaikus auginančioms šeimoms, patyrusioms socialinę riziką;

2. pagalbos į namus paslaugos pagyvenusiems ir neįgaliesiems rajono gyventojams;

3. socialinės priežiūros paslaugos (laikino apgyvendinimo) socialinės rizikos suaugusiems asmenims, kurie dėl įvairių priežasčių neturi kur ar negali vieni gyventi;

4. socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo namuose paslaugų plėtojimas vaikus auginančioms šeimoms, patyrusioms socialinę riziką.

5. bendradarbiavimas su nevyriausybinėmis organizacijomis, plėtojant paslaugų neįgaliesiems bei senyvo amžiaus asmenims teikimą.

10. Priemonių planas

16 lentelė

Lentelėje naudojami sutrumpinimai: **SB** – savivaldybės biudžetas, **VB** – valstybės biudžeto tikslinė dotacija, **VB** – valstybės biudžetas

Tikslas, įrašytas Socialinių paslaugų plano I dalyje PATENKINTI ASMENS GYVYBINIUS POREIKIUS IR SUDARYTI ŽMOGAUS ORUMO NEŽEMINANČIAS GYVENIMO SĄLYGAS, KAI ŽMOGUS PATS NEPAJĖGIA TO PADARYTI, GRAŽINTI ASMENIMS GEBĖJIMĄ PASIRŪPINTI SAVIMI IR INTEGRUOTIS Į VISUOMENĘ				
Uždaviniai	Priemonės	Lėšos tūkst. Eur	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1.1. Užtikrinti bendrųjų socialinių paslaugų teikimą rajono gyventojams	1.1.1. Teikti specialaus transporto paslaugas		Savivaldybės administracija, Socialinių paslaugų centras	Suteiktų paslaugų/gavėjų skaičius
	1.1.2. Aprūpinti neįgalius asmenis techninės pagalbos priemonėmis		Socialinių paslaugų centras	Priemonės gavusių asmenų skaičius
	1.1.3. Tęsti būsto ir gyvenamosios aplinkos neįgaliesiems pritaikymo programą	14,13 VB 3,53 SB	Savivaldybės administracija, Socialinės paramos skyrius	Pritaikytų būstų skaičius
	1.1.4. Paramos maisto produktais labiausiai	7,24 SB	Savivaldybės administracija,	Paramos gavėjų

Uždaviniai	Priemonės	Lėšos tūkst. Eur	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
	skurstantiems gyventojams programos įgyvendinimas		Raudonojo kryžiaus draugija	skaičius
	1.1.5. Tęsti socialinės rehabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų finansavimą	59,87 VB 5,99 SB	Savivaldybės administracija, nevyriausybinės organizacijos	Finansuotų projektų skaičius
1.2. Plėtoti socialinės priežiūros, ilgalaikės/ trumpalaikės, dienos socialinės globos paslaugų teikimą vaikams, neįgaliesiems asmenims, senyvo amžiaus asmenims, socialinės rizikos suaugusiems asmenims, socialinės rizikos šeimoms, auginančioms vaikus	1.2.1. Finansuoti socialinių paslaugų teikimo išlaidas Kuršėnų vaikų globos namuose	208,53 VBT 275,43 SB	Savivaldybės administracija	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius
	1.2.2. Finansuoti socialinės globos paslaugas šeimynose gyvenantiems tėvų globos netekusiems vaikams	31,03 SB	Savivaldybės administracija, VTAS	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius
	1.2.3. Tęsti socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos teikimą socialinę riziką patyrusioms šeimoms, auginančioms vaikus	99,27 VB	Savivaldybės administracija	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius
	1.2.4. Finansuoti paslaugų teikimą socialinę riziką patyrusių šeimų vaikams Lietuvos krikščioniško fondo Ginkūnų vaikų dienos centre	12,07 SB	Savivaldybės administracija	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius
	1.2.5. Socialinės priežiūros (pagalba į namus) paslaugų teikimo efektyvinimas	144,81SB	Socialinių paslaugų centras	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius
	1.2.6. Finansuoti ilgalaikės / trumpalaikės socialinės globos paslaugas neįgaliesiems ir senyvo amžiaus asmenims	211,74 SB 93,85 VBT	Savivaldybės administracija	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius
	1.2.7. Finansuoti dienos socialinės globos paslaugų teikimą suaugusiems su negalia ir senyvo amžiaus asmenims	2,9 SB	Savivaldybės administracija, VšĮ „Senolių namai“	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius
	1.2.8. Finansuoti apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugų teikimą	13,04 SB	Savivaldybės administracija, VšĮ „Senolių namai“	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius
	1.2.9. Tęsti dienos socialinės globos paslaugų finansavimą sutrikusio intelekto asmenims	26,36 SB 62,3 VBT	Savivaldybės administracija, VšĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius

Uždaviniai	Priemonės	Lėšos tūkst. Eur	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
	1.2.10. Finansuoti paslaugų teikimą socialinę riziką patyrusių šeimų vaikams dienos centre „Vaikystės spalvos“ Kuršėnų mieste	10,78 SB	Savivaldybės administracija, VšĮ „Eterna Vita“	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius
	1.2.11. Inicijuoti įvažų įrengimą seniūnijose	5,79 SB	Savivaldybės administracija	Įrengtų įvažų skaičius
	1.2.12. Skatinti NVO, dirbančių socialinio darbo srityje ir siekiančių mažinti socialinę atskirtį, veiklą ir bendradarbiavimą		Socialinių paslaugų centras, NVO	Bendrųjų socialinių paslaugų plėtra ir jų priartinimas prie žmogaus - kvalifikuota pagalba asmens gyvenamojoje vietoje bei galimybė laiku nustatyti problemą bei paslaugos poreikį

(Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės Socialinės paramos skyrius)

11. Regioninių socialinių paslaugų poreikis 2015 metams

17 lentelė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Socialinės globos įstaiga	Mastas (vietų sk.)
1. Ilgalaikė socialinė globa			
1.1.	Ilgalaikė socialinė globa, asmenims su proto ir psichine negalia		
1.1.1.	<i>Aukštelkės socialinės globos namai</i>		2
1.2.	Ilgalaikė socialinė globa, senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia		
1.2.1.	<i>Akmenės rajono socialinių paslaugų namai</i>		2
1.2.2.	<i>UAB „Sagera“ (Beržėnų senjorų namai)</i>		3
1.2.3.	<i>VšĮ „Senolių namai“</i>		8
1.2.4.	<i>UAB „Senjorų namai“ (Baisogala)</i>		8
2. Trumpalaikė socialinė globa			
2.1.	Trumpalaikė socialinė globa, senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia		
2.1.1.	<i>UAB „Sagera“ (Beržėnų senjorų namai)</i>		2
2.1.2.	<i>VšĮ „Senolių namai“</i>		2
2.1.3.	<i>UAB „Senjorų namai“ (Baisogala)</i>		2
3. Kitos socialinės paslaugos			

(Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės Socialinės paramos skyrius)

IV. FINANSAVIMO PLANAS

12. Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai

18 lentelė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas	Pagal planines išlaidas	
		Praėję metai 2014	Einamieji metai 2015	Ateinantys metai 2016
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms, tūkst. Lt (tūkst. Eur)	13759,83 (3985,1)	4184,4	4393,6
1.1.	<i>Palyginti su bendru savivaldybės biudžetu, proc.</i>	13,68	-	-
2.	LR valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, tūkst. Lt (tūkst. Eur) (soc. riz., sunki negalia)	860,1 (249,1)	260,10	260,10
	Iš jų:			
2.1.	<i>Socialinės rizikos šeimų socialinei priežiūrai organizuoti, tūkst. Lt (tūkst. Eur)</i>	338,92 (98,16)	99,27	99,27
2.2.	<i>Asmenų su sunkia negalia socialinei globai organizuoti, tūkst. Lt (tūkst. Eur)</i>	521,18 (150,94)	160,83	160,83
2.3.	<i>Vaikų globos (rūpybos) išmokoms</i>	-	-	-
3.	ES struktūrinių fondų lėšos, tūkst. Lt (tūkst. Eur)	-	-	-
4.	Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas, tūkst. Lt (tūkst. Eur)	658,0 (190,57)	118,3	118,5
5.	Kitos lėšos, tūkst. Lt (tūkst. Eur) (valstybės biudžeto lėšos socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektams finansuoti ir būsto pritaikymo neįgaliesiems lėšos)	262,53 (75,03)	78,16	78,16

(Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės Socialinės paramos skyrius)

12.1. Socialinių paslaugų finansavimo šaltinių įvertinimas

Pagrindiniai teikiamų socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai – savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos. 2015 metais finansavimo šaltiniai išlieka tie patys. Jie priklauso nuo teisinių aktų pasikeitimo, parengtų ir vykdomų projektų ir kt.

13. Socialinių paslaugų finansavimo iš savivaldybės biudžeto būdai

19 lentelė

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Lėšos (tūkst. Lt arba proc.) (tūkst. Eur)	
		Praėję metai 2014	Einamieji metai 2015
1.	Socialinių paslaugų pirkimas	29,48 (8,54)	27,9
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas	1620,77 (469,40)	671,39
	Iš jų:		
2.1.	Savivaldybės pavaldumo įstaigoms (Kuršėnų vaikų globos namai, Socialinių paslaugų centras, Meškuičių ir Kuršėnų ligoninių slaugos sk.,	1325,6 (383,9)	453,99

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Lėšos (tūkst. Lt arba proc.) (tūkst. Eur)	
		Praėję metai 2014	Einamieji metai 2015
	Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims)		
2.2.	Regioninių socialinių paslaugų įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis	295,2 (85,5)	217,4
2.3.	Nevyriausybinių organizacijų įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis	-	-
3.	Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos nevyriausybiniams organizacijoms	-	-
4.	Finansavimas vykdamas socialinių paslaugų programas	173,9 (50,37)	62,27

(Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės Socialinės paramos skyrius)

14. Lėšos, reikalingos žmogiškųjų išteklių plėtrai

Gerinant socialinių paslaugų kokybę būtina investuoti į specialistų kvalifikacijos kėlimą. 2015 metais toliau bus vykdomi socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų mokymai, seminarai (Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ministerijos įgyvendina projektą „Socialinių paslaugų įstaigų darbuotojų kompetencijų ugdymas“, finansuojamą iš Europos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, kurio mokymai vyksta nuo 2014 m. liepos iki 2015 m. gegužės mėnesio. Šiuose mokymuose pareiškė norą dalyvauti 19 seniūnijų socialinių darbuotojų. Socialinių paslaugų įstaigos savo biudžetuose yra suplanavusios lėšas socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimui.

15. Savivaldybės finansinių galimybių palyginimas su numatytu priemonių finansavimu

2015 metams iš savivaldybės biudžeto socialinių paslaugų teikimui planuojama skirti 761,56 tūkst. Eur, iš valstybės biudžeto tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams – 468,63 tūkst. Eur, o iš valstybės biudžeto – 74,0 tūkst. Eur.

Socialinės paslaugos savivaldybėje ir toliau organizuojamos atsižvelgiant į gyventojų poreikį bei prioritetines gavėjų grupes. 2015 metais numatytos priemonės bus finansuojamos iš savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšų. Svarbu išlaikyti esamų paslaugų teikimą ir, atsižvelgiant į finansines galimybes, išplėsti esamų paslaugų apimtį, užtikrinant organizuojamų paslaugų kokybę.

15.1. Savivaldybėje organizuojamų socialinių paslaugų įvertinimas

Didėjant pensinio amžiaus asmenų skaičiui, palaipsniui didėja ilgalaikės socialinės globos paslaugų poreikis, kuris šiandien yra tenkinamas. Problema išlieka su suaugusiais socialinės rizikos asmenimis, kuriems rajone nėra įstaigos, galinčios teikti laikino gyvenimo ar laikino apnakvindinimo paslaugas.

Reikia pažymėti, kad į socialinių paslaugų teikimą vis aktyviau įsitraukia nevyriausybinių organizacijos. Jos pakankamai aktyviai dalyvauja įgyvendinant įvairius projektus, gautas lėšas iš įvairių šaltinių naudoja socialinių paslaugų organizavimui, kas padeda dalinai įveikti socialinę atskirtį. Nevyriausybinių organizacijos, tarpininkaudamos sprendžiant įvairias socialines problemas, įtraukia gyventojus į bendruomenės veiklą.

V. PLĖTROS VIZIJA IR PROGNOZĖ

16. Socialinių paslaugų plėtros vizija

Kokybiškos, prieinamos ir pakankamos apimties paslaugos visoms rajono gyventojų socialinėms grupėms, padedančios sumažinti socialinės atskirties bei užimtumo problemas. Socialinės paslaugos orientuotos į tuos asmenis, kuriems jų tikrai reikia. Tikslinga atkreipti dėmesį į suaugusius socialinės rizikos asmenis, kuriems šiandien rajone nėra įstaigos, galinčios teikti jiems socialines paslaugas.

Taip pat labai aktualus yra bendradarbiavimo tarp valstybinių, savivaldybės, nevyriausybinių ir privačių organizacijų, kurios teikia socialines paslaugas, plėtojimas. Didėjanti socialinių darbuotojų darbo patirtis ir kompetencija pagerins teikiamų socialinių paslaugų kokybę.

17. Prognozuojamos socialinės paslaugos

Teikiant socialines paslaugas, planuojant jų mastą ateinantiems 3 metams, ir toliau bus orientuojamasi į pagrindines socialinių paslaugų gavėjų grupes: neįgaliuosius, senyvo amžiaus asmenis, socialinės rizikos šeimas ir be tėvų globos likusius vaikus, suaugusius socialinės rizikos asmenis. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas plėtojant nestacionarių socialinių paslaugų teikimą, kurios tiek ekonominiu, tiek socialiniu požiūriu kur kas efektyvesnės nei stacionarių socialinių paslaugų įstaigų teikiamos globos paslaugos. Viena iš tokių paslaugas teikiančių įstaigų – laikino apgyvendinimo namai suaugusiems socialinės rizikos asmenims.

Teikiant socialines paslaugas, svarbu bendradarbiauti ir dirbti komandoje. Socialinės paslaugos turi būti teikiamos kompleksiskai bei derinamos su kitomis socialinės ir sveikatos apsaugos formomis.

18. Savivaldybės biudžeto augimo perspektyva ir numatomas pokytis

Tikimasi, kad lėšos, skiriamos socialinėms paslaugoms iš savivaldybės biudžeto, nemažės, nes esant demografinėi kaitai, augs žmonių, kuriems bus reikalingos paslaugos, skaičius. Be to, nuolat kinta ilgalaikės socialinės globos paslaugų kainos globos namuose. Dėl šių priežasčių didės našta savivaldybės biudžetui, finansuojant paslaugas mažas pajamas gaunantiems asmenims. Tikslinga būtų didesnę dėmesį skirti bendruomeninių paslaugų plėtrai.

19. Išteklių prognozė ateinantiems 3 metams

Numatoma, jog socialinių paslaugų poreikis socialinės atskirties žmonių grupei nežymiai kis, todėl bus stengiamasi šį poreikį realizuoti įvairiais būdais per skirtingas funkcijas atliekančias institucijas, įstaigas ir organizacijas. Numatyti rajono biudžetą 3 metams yra sudėtinga, todėl planuojant socialines paslaugas, bus atsižvelgiama į savivaldybės biudžeto galimybes. Numanoma, kad pagrindiniai teikiamų socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai pagal skiriamų lėšų kiekį išliks tie patys – savivaldybės biudžetas ir valstybės specialiosios tikslinės dotacijos lėšos savivaldybių biudžetams. Aktualu, kad būtų užtikrintas jau paskirtų ir skiriamų socialinių paslaugų teikimas bei jų finansavimas.

20. Siūlomos plėsti regioninės socialinės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas

20 lentelė

Socialinių paslaugų rūšys (nurodyti pagal žmonių socialines grupes)	Mastas (vietų skaičius)
Trumpalaikės socialinės globos paslaugos socialinės rizikos asmenims (psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigose)	5

VI. PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

21. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros vykdytojai

Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų plano 2015 metams įgyvendinimo priežiūros vykdytojas yra Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius, kuris atsakingas už socialinių paslaugų organizavimo administravimą kartu su kitais savivaldybės administracijos padaliniais, socialinių paslaugų įstaigomis bei organizacijomis, teikiančiomis socialines paslaugas.

22. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros etapai ir įvertinimo rezultatai

Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų planas bus vertinamas baigiantis kalendoriniams metams, atsižvelgiant į vykdomą savivaldybės biudžetą.

Plano vertinimo rezultatai bus aptariami su socialines paslaugas teikiančių įstaigų vadovais, savivaldybės administracijos atstovais, asmenimis, atsakingais už plano vertinimą, rengimą ir priežiūrą. Jo metu aptariamos iškilusios kliūtys plano įgyvendinimui, laukiamų rezultatų pasiekimui, ieškoma būdų kliūčių šalinimui. Įvertinus atliktus darbus, bus planuojamos socialinės paslaugos 2016 metams.

23. Pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė, numatytų vykdyti priemonių efektyvumas

Pasiekti rezultatai, įgyvendinti tikslai ir uždaviniai bus analizuojami ir tikslinami pasitarimuose, bendrų susirinkimų metu, bendradarbiaujant su socialinių paslaugų įstaigų vadovais bei darbuotojais, seniūnijų socialiniais darbuotojais, nevyriausybinių organizacijų atstovais.

Visos savivaldybėje teikiamos socialinės priežiūros ir socialinės globos paslaugos registruojamos socialinės paramos informacinėje duomenų bazėje (SPIS). 2015 m. socialinių paslaugų plano įvykdymo rezultatus planuojama skelbti Šiaulių rajono savivaldybės interneto tinklalapyje: www.siauliuraj.lt.
